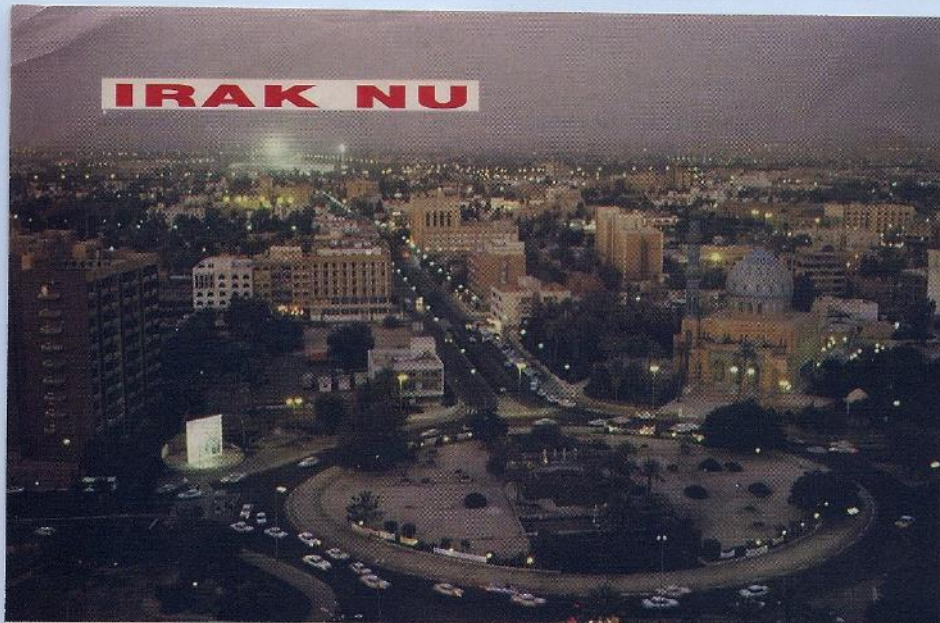

IRAK NU

geen enkele vrouw in de eettent. "Het is lang geleden dat ze hier nog een westerling hebben gezien", zegt mijn chauffeur Nasier.

Bij het ministerie van Informatie vernemen ik de volgende dag dat er een bezoek aan Kerbala op het programma staat. Onderweg rijden we voorbij de energiefabriek Al Dora. Tijdens de Golfoorlog werd een van de drie fabrieksschouwen vernietigd. Intussen is die weer opgebouwd en beschilderd met de kleuren van de Iraakse vlag. Brandstof is belachelijk goedkoop in Irak. Een liter benzine kost 70 fils, minder dan één Belgische frank. "De tank van mijn wagen volgooien kost bijna niets", vertelt Nasier. "Maar voor nieuwe banden moet ik 5000 dinar per stuk betalen. De peperdure materialen zijn een levensgroot probleem in ons land."

Overal waar je komt in Irak, zie je portretten en standbeelden van Saddam. Afhankelijk van de plaats waar zijn beeltenis zich bevindt, zit de president stevig in militair uniform, lacht hij de bevolking toe in burgerlijk plunje of is hij gehuld in een *dishdasja* (het traditionele Arabische mannenkleed), knielend in gebed verzonden. Vooral in Kerbala hebben de presidentiële afbeeldingen een religieus tintje. Kerbala is dan ook een heilige plaats voor de Irakezen. De profeet Imam Hussein bin Ali stierf er de marteldood.

Op het binnenplein van de moskee kuieren tientallen families. Sommigen verpozen in de zon, anderen verorberen hun picknick. De meesten van hen zijn hier op bedevaart. De kinderen spelen, terwijl de volwassenen hun schoenen uitdoen om de moskee te betreden. Aan de toegangspoort

AVOND

De feestelijke aanblik van Bagdad by night roept herinneringen op aan die andere nachtbeelden, toen geallieerde bommen voor een dodelijk vuurwerk zorgden. Ook de vlammen van de sjiiitische opstand rond de moskee van Kerbala zijn gedoofd, maar de as smeult nog.

huilt een vrouw hysterisch. "Tijdens de opstand in Kerbala verloor ze haar man", vertelt een van de omstanders. "Hij werd gedood door de Republikeinse Wacht, de elitetroepen van Saddam Hoessein. De president stuurde zijn trouwe militaire aanhangers hierheen om de rebelle die kop in te drukken. Nu haat de vrouw onze president, en komt ze bidden voor haar overleden man."

De vlammen van de sjiiitische opstand in Kerbala zijn verdwenen, maar de as smeult nog. De stukgeschoten en uitgebrande delen van de oude woonwijk rond de moskee getuigen van de gruwelen die hier hebben plaatsgevonden. Officieel heet het dat de sjiieten op plundertocht trokken en de huizen in brand staken. Een sjiiitische man die ik in Kerbala ontmoet, geeft een andere versie: "Saddam wilde ons uitmoorden. Hij duldt geen tegenstand. Toen we kort na de oorlog onze ontevredenheid over zijn regime uitten, sloot hij Kerbala van de buitenwereld af. Een bloedige repressie volgde. Ons verzet werd brutaal in de kiem gesmoord."

"De gemiddelde Irakees leeft dag in dag uit met angst in het hart."

Als Karim, de gids van het ministerie van Informatie, naar ons toe komt, gaat mijn gesprekspartner er meteen vandoor. Karim is een vriendelijke, maar kordate man.

Zijn richtlijnen zijn duidelijk: buitenlandse journalisten - kunnen Kerbala bezoeken maar er niet vrij rondlopen, laat staan een gesprek aanknopen met mensen op straat. "De bevolking weet niet echt wat hier is gebeurd", beweert Karim. "De mensen hebben zich laten ophitsen door pro-Iraanse rebellen, terwijl president Saddam Hoessein alles in het werk stelt om Irak als één grote natie in stand te houden." Om zijn stelling kracht bij te zetten troont Karim me mee naar een klein museum. "Kijk eens naar deze foto's: dit waren geen ontevreden Irakezen, maar gangsters en plundersaars die zichzelf alleen maar wilden verrijken." Op de terugweg naar Bagdad rijden we voorbij enkele militaire kampen. Rijen tanks staan in slagorde opgesteld. De uitleg van Karim is even simpel als ongeloofwaardig: "Wij willen echt vrede. De regering doet de nodige inspanningen om die vrede te bewerkstelligen. Bijvoorbeeld door het terugtrekken van tanks in de grensgebieden. Dat is de reden waarom de tanks naar het binnenland zijn gebracht."

Allah is groot, maar voorlopig biedt hij weinig steun voor de Irakezen. Dhafir werkte ooit op het ministerie van Informatie, maar zocht zijn heil in een andere job. "De stress was te groot", vertelt hij. "Telkens weer proberen leugens op een geloofwaardige

manier aan buitenlandse journalisten te verkopen; dat gaat op den duur aan je knagen." De meerderheid van de Irakezen wil met een schone lei beginnen en het verleden vergeten. "Maar dat is niet gemakkelijk", aldus Dhafir. "Saddam en zijn Moekabarat (*binnenlandse veiligheidsdienst; red.*) houden alles onder controle. De gemiddelde Irakees leeft dag in dag uit met angst in het hart. Protesteren of kritiek uiten kan niet. Kijk maar naar wat er in Kerbala is gebeurd. Vluchten kunnen we ook al niet. De enige uitweg is Jordanië. Maar een uitreisvisum krijgen is zogoed als onmogelijk. En welk ander land wil een Irakees opvangen? We zijn toch allemaal terroristen, niet?"

De toekomst ziet er allesbehalve rooskleurig uit voor de Irakezen. Er zijn weinig of geen levensmiddelen. De prijs voor voedingswaren als vlees, rijst, suiker en melk is ver honderdvoudigd. Medicijnen zijn onbetaalbaar. Iedereen vecht voor zijn bestaan. Sommigen op een eerlijke manier, anderen door middel van corruptie. De oorlog en de daaruit voortvloeiende gevolgen brachten een mentaliteitsverandering bij de bevolking teweeg. "Vroeger waren we een open, gastvrij en vriendelijk volk", zegt Dhafir. "Maar nu zijn we steevast op onze hoede. Want Saddam Hoessein waakt overal." ■

Reportage: Filip Van Zandycke